

**Informacija o pristupanju Crne Gore renomiranoj evropskoj istraživačkoj infrastrukturi
Extreme Light Infrastructure - European Research Infrastructure Consortium (ELI ERIC),
u statusu posmatrača (Observer), od 2026. godine**

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija predlaže da Crna Gora pristupi renomiranoj evropskoj istraživačkoj infrastrukturi **Extreme Light Infrastructure - European Research Infrastructure Consortium (ELI ERIC)**, u statusu posmatrača (Observer), od 2026. godine.

ELI ERIC predstavlja vodeću evropsku i globalnu istraživačku infrastrukturu u oblasti laserskih tehnologija visokih performansi i njihovih naprednih primjena u nauci, medicini, energetici, materijalima i brojnim industrijskim sektorima. Učešće u ELI ERIC donosi značajne koristi za državu i naučni sistem, među kojima posebno ističemo:

- pristup najsavremenijim laserskim i eksperimentalnim platformama, koje nisu dostupne u regionu;
- jačanje istraživačkih kapaciteta kroz eksperimente, obuke, škole i mobilnosti za studente, mlade istraživače i naučne timove iz Crne Gore;
- uključivanje u evropske projekte i konzorcijume visokog naučnog i tehnološkog značaja;
- jačanje međunarodne vidljivosti Crne Gore, kroz saradnju sa vodećim institucijama i istraživačima iz EU.

Članstvo će omogućiti crnogorskoj naučnoj zajednici pristup sofisticiranim istraživačkim kapacitetima i učešće u strateški važnim programima i projektima, što je u skladu sa prioritetima Vlade Crne Gore u oblasti jačanja međunarodne naučne saradnje, unapređenja istraživačke infrastrukture i integracije našeg istraživačkog sistema u Evropski istraživački prostor (ERA).

Pridruživanje ELI ERIC-u u potpunosti je usklađeno sa:

- Strategijom pametne specijalizacije Crne Gore (S3) – posebno u prioritetnim oblastima: energija, održive tehnologije, medicinske tehnologije i napredni materijali;
- Strategijom naučnoistraživačke djelatnosti – unapređenje međunarodne saradnje, mobilnosti i pristupa vrhunskim istraživačkim infrastrukturama;
- Obavezama Crne Gore u okviru Programa za istraživanje i inovacije EU (Horizon Europe) – uključivanje crnogorskih institucija u evropske istraživačke infrastrukture.

Članstvo u ovako renomiranoj istraživačkoj infrastrukturi pozitivno će uticati na naučno-istraživačke institucije (pristup ELI ERIC kapacitetima), istraživače i studente (obuke, projekti, mobilnost), inovacione ekosisteme i privredu (transfer znanja, međunarodne mreže).

Crnogorski istraživački timovi već ostvaruju višegodišnju uspješnu saradnju sa *ELI Beamlines*, uz konkretne naučne rezultate, što potvrđuje kapacitet za punu valorizaciju članstva. Ulazak Crne Gore u ELI ERIC stoga predstavlja logičan i strateški važan korak za dalji razvoj nauke i jačanje međunarodnog položaja naše države.

Učešće Crne Gore ELI ERIC-u podrazumijeva plaćanje **godišnje članarine u iznosu od 250.000 eura** i bilo bi realizovano potpisivanjem Sporazuma između Extreme Light Infrastructure

- European Research Infrastructure Consortium (ELI ERIC) i Crne Gore o pristupanju Crne Gore ELI ERIC-u od 2026. godine.